

UREDBA EVROPSKE UNIJE O KRČENJU ŠUMA (EUDR)

Šta je EUDR?

Uredba Evropske unije o krčenju šuma (EUDR), takođe poznata kao „Uredba o proizvodima proizvedenim bez krčenja šuma“, je evropski zakon koji ima za cilj borbu protiv krčenja šuma. Uredba zahteva da proizvodi koji se stavljaju na tržište Evropske unije ili izvoze sa njega ne smeju doprinositi krčenju ili degradaciji šuma. Ovo se odnosi na materijale kao što su koža dobijena od stoke, prirodni kaučuk i ambalaža na bazi papira.

Izjava o dužnoj pažnji

Da bi dokazale usklađenost, kompanije moraju da podnesu Izjavu o dužnoj pažnji putem informacionog sistema EU pre nego što proizvode plasiraju na tržište ili ih izvezu.

Ova Izjava mora da potvrdi da je proizvod proizveden bez krčenja šuma i da je legalno proizveden, i mora biti potkrepljena dokazima o:

- Potpunoj sledljivosti do tačne geografske lokacije (GPS koordinate) parcele sa koje su sirovine nabavljene;
- Procene rizika od krčenja šuma i rizika od nezakonitosti;
- Odgovarajućim merama za ublažavanje rizika tamo gde su rizici identifikovani.

EUDR primena

EUDR se primenjuje na tekstilne proizvode i obuću kada sadrže specifične sirovine povezane sa rizicima od krčenja šuma:

1. Koža dobijena od stoke, koja se obično koristi u obući, kaiševima, torbama i jaknama, direktno potpada pod propis;
2. Prirodni kaučuk, koji se koristi ne samo za đonove i dodatke, već i u funkcionalnim tekstilnim premazima (npr. hidroizolacija ili slojevi za prijanjanje), mora poticati iz izvora bez krčenja šuma;
3. Papirna ambalaža, kao što su etikete, kutije, papirne maramice i ambalaža, napravljene od drvne pulpe, takođe spada tu ako se prodaje zajedno sa proizvodom ili koristi u komercijalnom pakovanju.
4. Uredba se trenutno ne primenjuje na veštačka celulozna vlakna (MMCFs) dobijena od drveta, kao što su viskoza, modal ili liocel. Međutim, očekuju se buduća proširenja propisa, jer EU nastavlja da proširuje obim usklađenosti sa propisima o zaštiti životne sredine, potencijalno obuhvatajući dodatne materijale vezane za tekstil.

Koga se tiče?

EUDR se primenjuje na sve operatere i trgovce koji plasiraju proizvode koji su obuhvaćeni njome na tržište EU ili ih izvoze iz EU, bez obzira na to gde se proizvodi proizvode. To uključuje:

- Brendove, trgovce na malo i uvoznike iz EU i van EU koji plasiraju gotovu robu (npr. odeću, obuću) koja sadrži regulisane materijale na tržište EU;
- Proizvođače i izvoznike van EU: proaktivno mapirati svoje materijalne ulaze i regione nabavke, posebno tamo gde se koristi ambalaža na bazi kože, prirodnog kaučuka ili drvne pulpe;
- Dobavljače sirovina: pružaju proverljive podatke (npr. geolokaciju, zakonitost i status bez krčenja šuma) narednim partnerima radi podrške usklađenosti.

Od 30. decembra 2025. godine, uredba se primenjuje na velika i srednja preduzeća, kako operatere tako i trgovce. Ovi subjekti moraju da podnesu izjavu o dužnoj pažnji pre nego što stave proizvode obuhvaćene Uredbom na tržište EU ili ih izvezu iz EU.

Od 30. juna 2026. godine mala i mikro preduzeća podležu obavezama, ako deluju kao trgovci (kupuju i prodaju proizvode koji su obuhvaćeni propisima) ili ako trguju sa operaterima ili trgovcima koji već podležu propisima. Ako mikro ili mali trgovac plasira proizvode na tržište pod svojim imenom ili brendom, klasifikuje se kao operater i mora se pridržavati propisa već od 30. decembra 2025. godine.

Alati za usaglašenost sa EUDR

Da bi se kompanijama pomoglo da razumeju i ispune svoje obaveze u skladu sa Uredbom EU o krčenju šuma (EUDR), dostupan je niz digitalnih alata i platformi. Ovi alati pomažu operaterima, trgovcima i dobavljačima van EU da pripreme dokumentaciju, procene rizike i upravljaju zahtevima za sledljivost. Za više informacija pogledajte Vodič za izvoz održivog tekstila.

